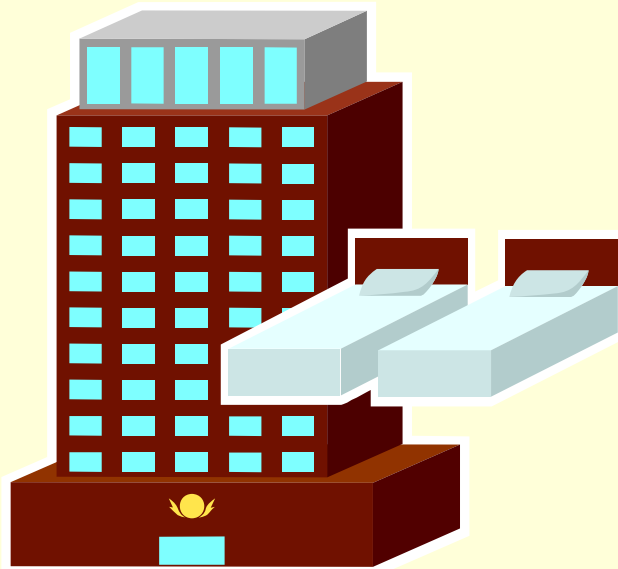
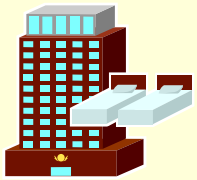

Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3. Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

Szállodai-szállásadási szolgáltatás

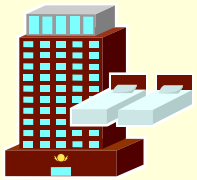
3. Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

- ▼ Társadalmi munkamegosztás
- ▼ Ártermelés
- ▼ Cserekereskedelem
- ↓ Helyváltoztatás, utazás

Szállás, ellátás iránti igény kialakulása

- kölcsönös, vendégbaráti alapon
- kereskedelmi szálláshely értékesítés

Szállodai-szállásadási szolgáltatás

3. Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola.

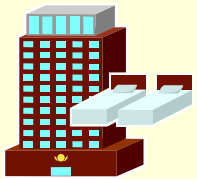
1. Első központi szabályozás:

Hammurabbi (Kr.e. 18.sz) törvénye: bor-és sörkimérés dolgozóinak természetbeni bére

2. Görög fogadósipar (lesché-k)

- Pandokeia - városállamok, átlagos színvonal
- Leonidarion– városállamok, magas színvonal
- Katagogia – forgalmas utak menti fogadó

*Jellemzők: alacsony szintű technológia, technika
szálláshelybiztosítás a központi termék
kevés kiegészítő szolgáltatás*

Szállodai-szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola.

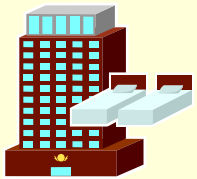
3. Római birodalom:

- Fogadói hálózat kiépülés, gyógyhelyek
- törvényi szabályozás, szálláshelyek rögzített besorolása

pl. Hospitium (szállás+csapszék)

Stabulárium: (szállás+ lovak és fogatok elhelyezése)

- Első magyar **szakmai emlék** (aquincumi fogadó)
- Birodalom bukása-utazások biztonsága megrendül - hanyatlás

Szállodai-szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

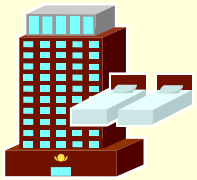
4. **Középkor:** meginduló kereskedelem, szervezett zarándokutak

500-1100:

- Biztonság hiánya, fegyverhasználat
- Tisztasági hiányosságok
- Mennyiségi terjeszkedés, minőségi romlás

1100-1500:

- Központi rendelkezések (fogadók tisztasága és rendje, bejelentési kötelezettség, fegyverek fogadóban hagyása stb.)
- Első magyar **írásos** emlék (1279 Esztergom, Kopasz Péter fogadós adás-vételi szerződése)
- Szigorodó biztonsági szabályok, növekvő bizalom
- **Fogadós szakma** születése

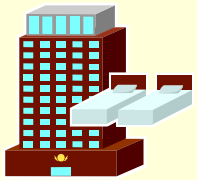
Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

5. Újkor:

- Üzletszerű **lovaspostajáratok** (1516 Brüsszel-Bécs-Nápoly)
- Kapitalizmus, iparszerű termelés, innovációk, **fogadósipar terjeszkedése**
- Fogadók működésének **egységes szabályai**
(fogyasztóvédelmi rendelkezések, fegyverek kitiltása, egységes nyilvántartások, kötelező árfeltüntetés)
- **HOTEL** elnevezés (Párizs környéki fényűző kastélyok, udvarmester maitre d'hotel)
- **MO.** élénk fogadósélet a török által nem megszállt területeken, elsősorban német személyzet

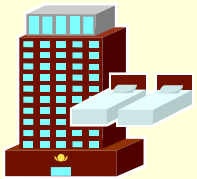
6. XIX. sz: modern szállodaipar kialakulása

Ipari forradalom (gőzhajó, gőzmozdony)

↓ Tömeges utazás, nagy kapacitású szállodák, technikai újdonságok , modernizálás (központi fűtés, elektromosság, felvonók , telefon)

(Mai értelemben vett első szálloda, London, Covent Garden 1744)

USA: több száz szobás házak, új típusú szálláshelyek (pl. motel), szállodaláncok, standardok, világmárkák (Ritz, Belvedere)

Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola.

Magyar szállodaipar

1868 Első Magyar Szállodaépítő Rt. (Ferenc József koronázása)

1872 Hungária Szálloda a Duna parton

1884 Első menetjegyiroda (Balkán felé menő **vasútvonal**)

1912 Klasszikus szállodai kapacitás kiépülése a fővárosban

(Gellért, Astoriaa, Continental, Pannónia, Palace, Nemzeti, Royal)

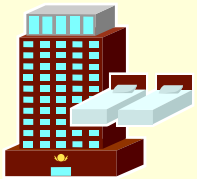
Menetrendszerű légitársaságok!

II. vh: lényegében **megsemmisül** a magyar szállodaipar

1948-49 államosítás, centralizált vállalatirányítás

1958-65: lassú fejlődés, decentralizált működtetés,

OIT (tervezés, koordináció), Pannónia, HH

Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

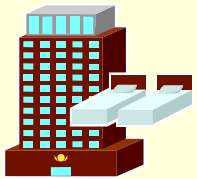
1967-78 : **Gyógy-idegenforgalom** nemzetközi piaci bevezetése,
Danubius, vidéki gyógyszállók, kapacitás hiányok, alacsony
kategória túlsúlya

1978-85: **Osztrák hitelkeret**, 26 új létesítmény (szállodák, Ferihegy
II.terminál, Hegyeshalom korszerűsítése)

1986-90: lassuló ütemű fejlődés, új GT, külföldi tőkebeáramlás,
átalakuló vállalatok

90 előtti ált. jellemzők:

- *4 domináns cég (HH, Pannónia, Danubius, Taverna)*
- *Saját értékesítő irodák a nyugati piacon, USA-ba közös*
- *Terjed a menedzsmentszerződés, névhasználat, láncok bekapcsolódása, korszerű szállodavezetési módszerek*
- *Előregedett felújításra szoruló hálózat*
- *Erősen polarizálódott kínálat*

Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola.

1990-2004

- **Rendszerváltás:**

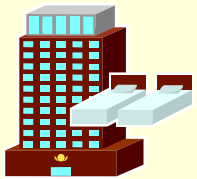
- Dermedtség, privatizáció, szétaprózódás
- Szakmai érdekképviseltek megszűnése
- Politikai szempontok érvényesülése
- Külföldi tőkebevonás, erősödő magánosítás
- ACCOR-Pannónia,
- Danubius angol befektető, HH felvásárlása
- Nemzetközi módszerek és rendszerek elterjedt alkalmazása
- Eravis-Hunguest (üdülők felvásárlása, SZOT, 2-3csillag)

1998 új osztálybatorolási rendszer (54/2003 GKM mód.)

Ágazati bizonytalanságok, gyakori átszervezések

Megosztott, együtt nem működő szakmai érdekképviseltek

2004 EU csatlakozás, szakmai integrációs törekvések (250)

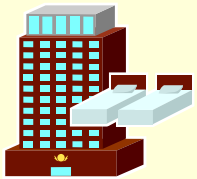
Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3.Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

A szállodaműködtetés szervezeti kereteinek alakulása

- **Családi** vállalkozás: feladatmegosztás, többfunkciós munkakörök
- **Kiszervezett feladatok** (könyvelés), szakértelem igénye (marketing)
- Több egységet üzemeltető **hálózatok, formalizálás**
- **XX.sz: nagyvállalati forma**
 - diverzifikált szervezeti modell: tervezés és ellenőrzés kiépítése , stratégia és operatív szint szétválasztása, vezetést támogató szervezeti egységek
 - Szovjet modell: termelés-és munkaszervezés, belső elszámolási rendszerek, mennyiségi növekedésre ösztönzés (áttérés szükségessége)

Szállodai- szállásadási szolgáltatás

3. Történeti áttekintés

Ujvári Krisztina
Károly Róbert Főiskola

Szervezettípusok:

Hatáskörmegosztás szerint:

Egyvonalas (alárendelt egységet egy felsővezető-egység utasít)

Többvonalas (többen utasíthatják)

Koordinációs eszközök szerint:

Strukturális (hierarchia, termékmenedzserek, teamek)

Technokratikus (szabályok, normák, ütemtervek, árutasítás)

Személyorientált (konfliktuskezelés, szervezeti kultúra, oktatás, képzés)

Munkamegosztási elvek szerint: (funkcionális, tárgyi v. regionális)

Funkcionális (Mo-n hagyományos, elnevezés utal a funkcióra)

Divízionális (nagyvállalati forma, stratégia és operatív szint szétválasztása)

Mátrix (két munkamegosztási elvet egyszerre alkalmaz, innovatív, labilis lehet)

Tenzor (háromdimenziós, multikra jellemző, rugalmas)

KONSZERN , HOLDING